

POLSKIZWIĄZEKJEŹDZIECKI

UJEŹDŻENIE

A

REGULAMIN ROZGRYWANIA ZAWODÓW KRAJOWYCH

[Obowiązuje od 16 stycznia 2017](#)

Niniejszy regulamin obowiązuje łącznie z aktualnymi przepisami dyscypliny ujeżdżenia. W przypadku sprzeczności niniejszego regulaminu z przepisami dyscypliny ujeżdżenia bądź przepisami ogólnymi PZJ pierwszeństwo stosowania mają odpowiednio przepisy ogólne PZJ i przepisy dyscypliny ujeżdżenia.

[Wydanie jedenaste -2017 r.](#)

Polski Związek Jeździecki prosi wszystkie osoby zaangażowane w jakikolwiek sposób w sporty konne, o przestrzeganie poniżej przedstawionego kodeksu oraz zasady, że dobro konia jest najważniejsze.

Dobro konia musi być zawsze i wszędzie uwzględniane w sportach konnych i nie może być podporządkowane współzawodnictwu sportowemu ani innym celom np. komercyjnym.

KODEKS POSTĘPOWANIA ZGODNEGO Z DOBREM KONIA

FEI oraz PZJ wymagają, od wszystkich osób zaangażowanych w jakikolwiek sposób w sport jeździecki, przestrzegania Kodeksu Postępowania z Koniem oraz uznania i zaakceptowania zasady, że dobro konia zawsze jest najważniejsze i nigdy nie może być podporządkowane rywalizacji sportowej ani wpływom komercyjnym.

- I. Dobro konia jest wartością nadrzędną ponad wszelkimi innymi wymaganiami na wszystkich etapach treningu i przygotowań konia do startu w zawodach.
 - a) **Prawidłowe postępowanie z koniem**

Warunki stajenne, karmienie i trening muszą być zgodne z zasadami prawidłowego postępowania z koniem oraz nie mogą zaburzać jego dobrostanu. Nie będzie tolerowane jakiegokolwiek postępowanie, które może spowodować cierpienie fizyczne lub psychiczne konia podczas trwania zawodów lub poza nimi.
 - b) **Metody treningowe**

Konie mogą być poddawane jedynie takiemu treningowi, który odpowiada ich możliwościom fizycznym i poziomowi dojrzałości do danej dyscypliny. Nie mogą być poddawane żadnym metodom szkoleniowym, które są brutalne i powodują strach, lub do których konie nie zostały odpowiednio przygotowane.
 - c) **Kucie i sprzęt**

Dbłość o kopyta i kucie musi spełniać wysokie standardy. Sprzęt musi być tak zaprojektowany i dopasowany, aby uniknąć ryzyka uszkodzenia ciała.
 - d) **Transport**

Podczas transportu konie muszą być w pełni zabezpieczone przed urazami i innymi zagrożeniami zdrowia. Pojazd musi być bezpieczny, dobrze wentylowany, utrzymany w wysokim standardzie technicznym, regularnie dezynfekowany i prowadzony przez kompetentnych kierowców. Kompetentna towarzysząca obsługa musi być zawsze gotowa do zaopiekowania się koniem.
 - e) **Przejazd**

Wszystkie transporty koni muszą być starannie zaplanowane. Muszą być uwzględnione regularne przerwy na odpoczynek z dostępem do pożywienia i wody - zgodnie z aktualnymi wytycznymi FEI.
- II. Konie i zawodnicy muszą być prawidłowo wytrenowani, przygotowani i zdrowi zanim zostaną dopuszczeni do zawodów.
 - a) **Właściwe przygotowanie i kwalifikacje**

Tylko właściwie przygotowane konie i zawodnicy o potwierdzonych umiejętnościach mogą brać udział w zawodach.
 - b) **Stan zdrowia**

Żaden koń wykazujący oznaki choroby, kulawizny lub innych znaczących dolegliwości czy wcześniej występujących zaburzeń nie może zostać dopuszczony do startu lub kontynuować udziału w zawodach, jeżeli będzie to zagrażało dobrostanowi konia. W

przypadku jakichkolwiek wątpliwości należy zwrócić się po opinię do lekarza weterynarii.

c) Doping i leczenie

Stosowanie środków dopingujących i leków jest poważnym nadużyciem dobrostanu konia i nie będzie tolerowane

Po jakimkolwiek leczeniu weterynaryjnym należy zapewnić koniowi wystarczająco długi czas na pełny powrót do zdrowia, przed ponownym udziałem w zawodach.

d) Zabiegi chirurgiczne

Nie są dozwolone jakiegokolwiek zabiegi chirurgiczne, które zagrażają dobrostanowi danego konia lub bezpieczeństwu innych koni i/lub zawodników uczestniczących w zawodach.

e) Cięża/ Klacze po niedawnym porodzie

Nie mogą startować w zawodach ciężarne klacze po upływie czwartego miesiąca ciąży ani klacze ze źrebięciem.

f) Nadużycie pomocy

Nie będzie akceptowane okrucieństwo wobec konia przy użyciu naturalnych pomocy jeździeckich lub pomocy dodatkowych (np. bat, ostrogi, itp.).

III. Zawody nie mogą naruszać dobrostanu konia

a) Tereny zawodów

Konie mogą być trenowane i startować wyłącznie na odpowiedniej i bezpiecznej nawierzchni. Wszystkie przeszkody muszą być zaprojektowane z myślą o bezpieczeństwie konia.

b) Podłoże

Wszystkie nawierzchnie, po których konie chodzą, trenują lub rywalizują muszą być zaprojektowane i utrzymane tak, aby ograniczyć czynniki mogące prowadzić do kontuzji. Należy zwrócić szczególną uwagę na przygotowanie, skład i utrzymanie nawierzchni.

c) Ekstremalne warunki pogodowe

Zawody nie mogą być rozgrywane w ekstremalnych warunkach pogodowych, jeśli mogą być zagrożone dobrostan lub bezpieczeństwo koni. Muszą być zabezpieczone środki niezbędne do szybkiego schłodzenia koni zaraz po zakończeniu przejazdu w konkursie..

d) Stajnie podczas zawodów

Stajnie muszą być bezpieczne, higieniczne, komfortowe, dobrze wentylowane i o wystarczających wymiarach dla typu i usposobienia konia. Zawsze musi być dostępna czysta, dobrej jakości i odpowiednia pasza oraz ściółka, świeża woda do picia i woda gospodarcza.

e) Odpowiednia kondycja do podróży

Po zawodach koń musi być w dobrej kondycji przed podróżą powrotną, zgodnie z wytycznymi FEI.

IV. Należy dołożyć wszelkich starań, aby zapewnić koniom odpowiednią opiekę po zakończeniu zawodów oraz humanitarne traktowanie po zakończeniu kariery sportowej.

a) Leczenie weterynaryjne

Na terenie zawodów zawsze musi być dostępna profesjonalna opieka weterynaryjna. Jeśli koń jest kontuzjowany lub przemęczony podczas zawodów, jeździec musi zaprzestać jazdy, a lekarz weterynarii musi zbadać konia.

b) Skierowanie do kliniki dla koni

W razie konieczności koń powinien zostać przetransportowany ambulansem do

najbliższej, odpowiedniej kliniki dla koni w celu dalszego diagnozowania i leczenia. Kontuzjowane konie muszą przed transportem otrzymać właściwą wspomagającą pomoc lekarsko-weterynaryjną.

c) Urazy podczas zawodów

Przypadki urazów podczas zawodów powinny być monitorowane. Jakość podłoża, częstość konkursów i jakiegokolwiek inne czynniki ryzyka powinny być dokładnie analizowane, aby wskazać drogę zminimalizowania ryzyka występowania urazów.

d) Eutanazja

Jeśli urazy są bardzo poważne, z humanitarnych powodów i jedynie w celu zmniejszenia cierpienia, koń może zostać poddany eutanazji przez lekarza weterynarii, tak szybko, jak to możliwe.

e) Emerytura

Należy dołożyć wszelkich starań, aby zapewnić koniom godne i humanitarne traktowanie po zakończeniu kariery sportowej i przejściu na emeryturę.

V. FEI oraz PZJ wzywają wszystkie osoby zaangażowane w sport jeździecki do osiągnięcia najwyższego możliwego poziomu wiedzy w ich specjalności w zakresie opieki i postępowania z koniem biorącym udział w zawodach.

Artykuł 1 ZAWODY KRAJOWE – ZAŁOŻENIA I PRZEPISY OGÓLNE

1. Zgodnie z przepisami Ogólnymi PZJ wyróżnia się następujące kategorie zawodów krajowych w ujeżdżeniu:

Tabela nr 1 - nazw i skrótów zawodów krajowych w ujeżdżeniu

Lp.	Nazwa zawodów	seniorów	zawodników do 25 lat	Młodych jeźdźców	Juniorów	Juniorów na kucach	Juniorów młodszych	Juniorów młodszych na kucach	Dzieci	Młodzików	
1.	Mistrzostwa Polski	MPS	MPU-25	MPMJ	MPJ	MPJK			MPD	MPM	
	Ogólnopolska Olimpiada Młodzieży										
2.	Halowy Puchar Polski	HPPS	-	HPPMJ	HPPJ	HPPJK	HPPJM			HPPM	
3.	Zawody Ogólnopolskie					ZO					
	Halowe Zawody Ogólnopolskie					H-ZO					
4.	Zawody Regionalne					ZR					
	Halowe Zawody Regionalne					H-ZR					
	Zawody Towarzyskie					ZT					
	Halowe Zawody Towarzyskie					H-ZT					
5.	Mistrzostwa Regionalne lub Makroregionu					MR					
6.	Halowy Puchar Regionu lub Makroregionu					HPR					
7.	Mistrzostwa Polski Młodych Koni					MPMK					
8.	Puchar Polski Koni 7-9 lat					PPK 7-9 lat					
9.	Puchar Polski Dzieci 12 – 14 lat					PPD 12-14 lat					
10.	Puchar Polski Juniorów Młodszych na kucach					PPJK					

2. Zawody Ogólnopolskie (ZO, HZO), w których biorą udział zawodnicy zagraniczni otrzymują nazwę CDN. Jeśli bierze w nich udział więcej niż 15 zagranicznych zawodników (w sumie), z więcej niż czterech innych Narodowych Federacji, uważa się je automatycznie za CDI, ze wszystkimi zasadami określonymi przez FEI. Ta zasada nie dotyczy zagranicznych zawodników, którzy zamieszkują przez część roku w Polsce i posiadają licencję gościnną PZJ. Zawodnicy z innych FN powinni posiadać zgodę na starty w zawodach CDN organizowanych w Polsce wydaną przez ich FN.

3. Zawodnicy.

Zawody w ujeżdżeniu dostępne są dla osób spełniających wymagania określone w przepisach ogólnych PZJ i niniejszym regulaminie. Zawodnicy niepełnosprawni mogą brać udział w zawodach krajowych w ujeżdżeniu używając dodatkowych pomocy, określonych w krajowej [para-jeździeckiej](#) [parajeździeckiej](#) karcie klasyfikacyjnej jeźdźca. Zawodniczki w damskim siodle mają prawo startu w zawodach [w ujeżdżeniu](#), [ujeżdżeniowych](#) w odrębnych konkursach. Szczególne zasady rozgrywania konkursów w damskim siodle określa załącznik VII przepisów dyscypliny ujeżdżenia (wyciąg z FEI).

4. Konie.

Konie dowolnego pochodzenia mogą brać udział w zawodach w ujeżdżeniu według wymagań określonych w przepisach PZJ i niniejszym regulaminie. Do zawodów w ujeżdżeniu dopuszcza się kuce (wysokość w kłębie do 148 cm, w podkowach 149 cm) posiadające aktualny certyfikat wzrostu lub końcowy certyfikat wzrostu. Procedury pomiaru, w tym pomiary kontrolne opisane są w Procedurze i certyfikatach pomiaru wzrostu Kuców i Małych Koni na zawodach krajowych.

5. Dokumentacja.

Konie i zawodnicy startujący w zawodach w dyscyplinie ujeżdżenia muszą posiadać aktualnie obowiązującą dokumentację, zgodnie z Przepisami Ogólnymi (odpowiedzialność za dokumentację ponosi klub zgłaszający, w przypadku zawodników niezrzeszonych, sam zawodnik albo jego opiekun). Zgodnie z art.17 i 18 Przepisów Ogólnych PZJ, zgłoszenie do konkursu konia lub zawodnika, nie posiadającego [licencji PZJ](#) ~~aktualnych uprawnień sportowych lub ważnych badań lekarskich~~ powoduje niedopuszczenie do startu.

6. Sędziowie

6.1.Liczba sędziów oraz wymogi dla sędziów w konkursach ujeżdżenia w zależności od rangi zawodów i klasy konkursu są podane w „Przepisach o sędziach PZJ” z niżej podanymi odstępstwami:

6.2.konkursy z oceną stylu zawodnika ocenia wspólnie co najmniej dwóch sędziów,

6.3.~~Mistrzostwa próby Mistrzostw~~ Polski Młodych Koni, [eliminacje do](#) ~~(MPMK)~~ są sędziowane zgodnie z aktualnym Regulaminem MPMK .

7. Klasyfikacja

7.1.Zawodnicy są nagradzani za zwycięstwo i zajęcie czołowych miejsc odrębnie w każdym konkursie zgodnie z Przepisami Ogólnymi PZJ.

7.2. Podział konkursów na rundy ~~jest może być~~ wprowadzony wyłącznie w celach organizacyjnych i nie zobowiązuje zawodnika [do udziału w całej rundzie](#) ~~do startu rundami~~. Za rundę uznajemy wskazane przez organizatora w propozycjach zawodów 2 lub 3 konkursy rozgrywane na określonym poziomie (np. juniorskim, młodych jeźdźców itd.).

7.3.W przypadku startu w konkursach otwartych kuców z dużymi końmi obowiązuje klasyfikacja rozdzielna. W przypadku startu na kucach osób powyżej 16 roku życia, są one klasyfikowane osobno, a ich wyniki nie są zaliczane do rywalizacji sportowej, w tym do klas sportowych i rankingów. Organizator decyduje o rozdzieleniu nagród.

7.4.W przypadku rozgrywania rund, w skład których wchodzi konkursy dla zawodników, oraz konkursy ogólne, stosuje się następujący przelicznik wyniku punktowego z konkursów dla zawodników na wynik procentowy:

$$\text{wynik w punktach} \times 10 \times \text{mnożnik } 0,95 = \text{wynik procentowy}$$

8. -Losowanie kolejności startów.

8.1.Losowanie kolejności startów odbywa się we wszystkich konkursach rozgrywanych w ramach zawodów krajowych. Losowanie powinno być przeprowadzone w taki sposób, aby umożliwić zawodnikowi startującemu na dwóch koniach, godzinny odstęp między startami. Jeżeli zapewnienie godzinnej przerwy między startami nie jest możliwe, z uwagi na zbyt małą liczbę zawodników startujących w konkursie, [należy zapewnić](#) ~~zapewnia się~~ przerwę w konkursie.

8.2.Na MP i HPP losowanie [zwykle](#) do każdego z konkursów odbywa się o

wyznaczonym czasie, w obecności sędziego głównego, lub wyznaczonego członka komisji sędziowskiej i co najmniej jednego zawodnika.

8.3. Ogłoszenie o terminie losowania Organizator zamieszcza na oficjalnej tablicy ogłoszeń, tak aby wszyscy zainteresowani mogli zapoznać się z komunikatem. Na wszystkich innych zawodach krajowych dopuszcza się losowanie komputerowe.

8.4. Losowanie do konkursów z programem dowolnym na ZO, MP i HPP odbywa się w grupach po 5. Jeżeli liczba zawodników jest niepodzielna przez 5, to grupa pierwsza jest najmniej liczna. Losowanie grupami odbywa się w kolejności odwrotnej do kolejności miejsc zajmowanych po klasyfikacji w drugim dniu.

9. Propozycje i zgłoszenia do zawodów.

9.1. Na podstawie centralnego/wojewódzkiego kalendarza imprez, opublikowanego przez PZJ/WZJ, kluby/zawodnicy zainteresowane/ni startem w danej imprezie przesyłają zgłoszenia na adres organizatora, ~~swój zgłoszenie~~. Zapisy do konkursów odbywają się zgodnie z zasadami przewidzianymi w propozycjach zawodów. ~~Wzór Kształt~~ propozycji określają Przepisy Ogólne ~~przepisy ogólne~~ PZJ. Propozycje muszą zawierać ~~Organizatorzy zawodów w propozycjach powinni podać~~ dokładnie pełną nazwę konkursów, zgodnie ~~konkursu zgodną~~ z załącznikiem nr 1.

9.2. Organizator ma prawo zażądać od zgłaszających przedpłaty do 50% opłaty organizacyjnej, oraz opłaty za boksy w terminie ostatecznych zgłoszeń. ~~wraz ze zgłoszeniami ostatecznymi~~. W tym przypadku klub oraz zawodnicy bez przynależności klubowej, wpłacają określoną kwotę, na podane w propozycjach konto organizatora ~~określoną kwotę~~, przesyłając wraz ze zgłoszeniami ostatecznymi kopie dowodu wpłaty.

9.3. Organizator zawodów ma prawo nie przyjęcia na zawody zawodników i koni, które nie zostały zgłoszone w podanym trybie. Organizator zawodów ma prawo (w uzgodnieniu z PZJ/WZJ) wprowadzenia ograniczeń przyjęć zawodników i koni, o ile wynika to z przyczyn organizacyjnych.

9.4. Klauzula o możliwości wprowadzenia ograniczeń przyjęcia zawodników - koni musi być podana w propozycjach zawodów. Kluby oraz zawodnicy bez przynależności klubowej, którzy po wysłaniu zgłoszeń zmuszeni są do dokonania zmian w składzie ekipy, mają obowiązek poinformowania organizatora o zamierzonych zmianach, najpóźniej na 3 dni przed rozpoczęciem zawodów. Organizator może uwzględnić dokonane zmiany, ~~o ile pozwalają mu na to warunki~~. W przypadku dokonania przez klub lub zawodników bez przynależności klubowej zmian, w wyniku których koń lub konie zgłoszone do zawodów, za które wpłynęły opłaty na konto organizatora, nie będą w nich uczestniczyć, wniesione opłaty pozostają u organizatora. W przypadku zmian i nie uczestniczenia w zawodach koni, za które zgłaszający nie zapłacił opłaty na konto organizatora, organizator ma wobec niego prawo do roszczeń finansowych z tytułu pokrycia kosztu boksów i części opłaty organizacyjnej, zgodnie z zapisem dotyczącym przedpłaty do 50% opłaty organizacyjnej oraz całości opłaty za boks.

9.5. Zgłoszenia zawodników na wszystkie zawody międzynarodowe są dokonywane przez biuro PZJ, po zgłoszeniu i zatwierdzeniu startu przez Menadżera dyscypliny, ~~zgodnie z regulaminem Kadry Narodowej~~. Zawodnik, oraz koń muszą również znaleźć się na liście uprawnionych do startów zagranicznych FEI. Zgłoszenie zawodników do udziału w zawodach międzynarodowych przez PZJ, z wyjątkiem wyjazdów oficjalnych, ogranicza się do potwierdzenia przez biuro PZJ uprawnienia do startu zagranicznego. Pozostałe sprawy związane z wyjazdem (m. in. noclegi, opłaty, uzgodnienie terminów przyjazdu i wyjazdu), a przede wszystkim zgłoszenie należą do klubu zgłaszającego zawodnika, w przypadku zawodników niezrzeszonych do samego zawodnika albo jego opiekuna.

Artykuł 2 KATEGORIE WIEKOWE I LIMIT STARTÓW.

1. W systemie zawodów krajowych obowiązują następujące kategorie wiekowe, przy czym dla potrzeb zawodów międzynarodowych przyjęto również:

Kategorie wiekowe na zawodach krajowych		Kategorie wiekowe na zawodach FEI	
<u>Wiek</u> wiek	kategoria	wiek	kategoria
9-11	młodziak – duże konie i kuce		
12-14	<u>dzieci</u> Dzieci	12-14	dzieci
12-15	junior młodszy – duże konie i kuce		
12-16	junior startujący na kucach w konkursach dla kucy	12-16	zawodnik startujący na kucach w konkursach dla kucy
14 12-18	<u>junior</u> Junior	12-18	junior
16-21	młody jeździec	16-21	młody jeździec
16-25	<u>U-25</u> U25 (jeźdźcy w tej kategorii w konkursach GP)	16-25	<u>U-25</u> U25 (jeźdźcy w tej kategorii w konkursach GP)
>18	<u>senior</u> Senior	>18	senior

2. Wiek zawodnika określa się zgodnie z rokiem urodzenia (w którym osiąga on określony wiek).
3. Maksymalna dozwolona dzienna liczba startów zawodników

zawodnicy 9-11 lat	4 starty
zawodnicy 12-16 lat	6 startów
zawodnicy od 16 roku życia	bez ograniczeń

4. Dolna granica wieku koni w poszczególnych klasach wynosi:

- kl. L, P – cztery lata
- kl. N, D – pięć lat (z wyłączeniem Mistrzostw Polski Dzieci, tj. w FEI, konie 6-letnie)
- kl. C – sześć lat
- kl. CC – siedem lat,
- kl. CS – osiem lat

Dolna granica wieku koni w poszczególnych programach określona jest w załączniku nr 1.

5. Kuce mogą startować zgodnie z limitem wieku przewidzianym dla poszczególnych konkursów. Dolna granica wieku kuców i dużych koni w programach dla dzieci w poszczególnych rodzajach zawodów i konkursów musi być zgodna z załącznikiem nr 1 do regulaminu.

6. Minimalny wiek kucy:
 - MP, HPP, PPM, MPM 6 lat
 - PP (12 – 16), OOM (12-15) } 5 lat
7. Wiek konia liczony jest od dnia 1 stycznia roku urodzenia.
8. Dzienny limit startów dla konia (w różnych konkursach) w klasach L-C -wynosi dwa, w klasach CC i CS koń ma prawo startu raz dziennie. W Mistrzostwach Polski, Pucharze Polski, Halowym Pucharze Polski koń ma prawo startu raz dziennie, chyba że regulamin MP, PP lub HPP stanowi inaczej (nie wlicza się startu w konkursach specjalnych).
9. ~~Kuce mogą startować 2x dziennie pod jednym zawodnikiem, w dwóch różnych konkursach, lub pod dwoma zawodnikami w tym samym lub różnym konkursie – dotyczy to zawodników 9-11 lat również w HPP i PP.~~ W konkursach na styl jeźdźca, kuc pod młodzikiem 9-11 lat, może startować maks. 4 razy dziennie (czworobok 20 x 40). Pod jednym zawodnikiem, w dwóch różnych konkursach lub pod dwoma zawodnikami w tym samym i/lub różnych konkursach – dotyczy to również HPP i PP Młodzików.

Artykuł 3 RODZAJE KONKURSÓW

Rozróżnia się następujące rodzaje konkursów, których zestawienie stanowi załącznik do regulaminu rozgrywania zawodów krajowych w dyscyplinie ujeżdżenia:

1. **konkursy ogólne** – konkursy rozgrywane na podstawie programów ogólnych mają na celu wyłonienie najlepszej pary. Ocenie podlega nie tylko wrażenie ogólne z przejazdu, predyspozycje i umiejętności jeźdźca i konia, ale także ocena każdego elementu programu, precyzja jego wykonania, dosiad i oddziaływanie jeźdźca oraz chody, impuls i posłuszeństwo konia.
2. **konkursy dla młodych koni** (od 4 do 76 lat włącznie) – w konkursach rozgrywanych według programów dla młodych koni, mają prawo startu tylko konie w odpowiednim wieku. Konkursy te służą, między innymi, przygotowaniu koni ~~przygotowaniem~~ do udziału w eliminacjach i finale Mistrzostw Polski Młodych Koni ~~oraz eliminacji do nich~~, a przede wszystkim selekcji ~~wyborowi~~ koni, mających duże predyspozycje do dyscypliny ujeżdżenia. Kwalifikacje do MPKM rozgrywane są w poszczególnych regionach, podanych w aktualnym Regulaminie Mistrzostw Polski Młodych Koni wydanym przez Polski Związek Hodowców Koni i dostępnym na stronie internetowej Polskiego Związku Hodowców Koni - www.pzhk.pl. Konkursy te muszą być sędziowane na zasadach obowiązujących w Mistrzostwach Polski Młodych Koni określonych w tym Regulaminie
3. **konkursy dla zawodników** – konkursy z programami dla zawodników rozgrywane są na poziomie klasy: L - (L-1R, L-2R, L-6R) – jako konkurs dla młodzików ~~dzieci~~ na kucach według programu ujeżdżenia na brązową odznakę jeździecką i P - (P-6-RDK) oraz (P-6RK). ~~Dopuszcza się rozgrywanie innych programów na styl jeźdźca w konkursach na poziomie klasy L.~~ Rozgrywanie konkursów na styl jest zalecane na zawodach regionalnych w kategorii wiekowej młodzik 9-11 lat. W konkursach tych ocenie podlegają jeźdźcy, ich umiejętności, stopień opanowania i stosowania zasad sztuki jeździeckiej, ~~umożliwiają rywalizację jeźdźców dosiadających koni o zróżnicowanych możliwościach ruchowych. Ocena zgodnie z zasadami zawartymi w tych programach.~~ Konkursy rozgrywane według programów dla zawodników służą ocenie umiejętności i stopnia zaawansowania zawodnika oraz sprawdzeniu czy wyszkolenie podstawowe zawodnika zmierza we właściwym kierunku. Umiejętności jeździeckie ustawione są na pierwszym planie, natomiast jakość dosiadanych koni nie powinna odgrywać zasadniczej roli. ~~Skala ocen oraz karanie za pomyłki na takich samych zasadach jak w przypadku konkursów dla młodych koni.~~
4. **konkursy dowolne z muzyką** – są to programy, wykonywane do muzyki, w których stopień trudności, odpowiada poziomowi rozgrywanych zawodów. Programy dowolne

moga być rozgrywane na poziomie klasy: N – na poziomie programów dla juniorów na kucach; C - na poziomie programów dla juniorów; CC - na poziomie programów dla młodych jeźdźców, seniorów w małej rundzie; CS - na poziomie programów dla seniorów i U-25. ~~konkursy dowolne z muzyką – jest to program zaliczany do sztuki jeździeckiej z muzyką o stopniu trudności odpowiadającym programom dla jeźdźców na kucach, juniorów, młodych jeźdźców, Intermediate I lub Grand Prix. Zawiera wszystkie szkolne chody i wszystkie podstawowe ruchy, jak również elementy programów o określonym poziomie.~~

Sposób i forma prezentacji jest dowolna w obrębie ustalonego czasu. Prezentowany program powinien w sposób zasadniczy zademonstrować jedność pomiędzy jeźdźcem i koniem, jak również harmonię we wszystkich ruchach i przejściach.

5. Wykaz aktualnie obowiązujących programów oficjalnych stanowi załącznik nr 1 do niniejszego regulaminu.
6. Opis wymagań stawianych przed końmi w poszczególnych klasach stanowi załącznik nr 2 do niniejszego regulaminu.

Artykuł 4 ZAWODY KRAJOWE – RODZAJE ZAWODÓW

1. Zawody Ogólnopolskie w Ujeździe.

1.1. Proponowana struktura zawodów /rekomendacja/

Pierwszy dzień:

- konkurs z programem CS (dla seniorów ~~seniorzy~~ oraz ~~Intermediate II~~ dla kategorii U-25 ~~wiekowej 16 – 25 lat~~);
- konkurs z programem CC;
- konkurs z programem C ;
- konkurs z programem N otwarty;
- konkurs z programem N dla kuców;
- konkurs z programem D dostępny dla juniorów młodszych lub otwarty
- konkurs z programem półfinałowym dla koni 7 letnich
- konkurs z programem półfinałowym MPMK koni 6 letnich (tylko dla młodych koni, sędziowany wg zasad obowiązujących na MPMK);
- konkurs z programem półfinałowym MPMK koni 5 letnich (tylko dla młodych koni, sędziowany wg zasad obowiązujących na MPMK);
- konkurs z programem półfinałowym MPMK 4 letnich (tylko dla młodych koni, sędziowany wg zasad obowiązujących na MPMK)

Drugi dzień:

- konkurs z programem CS (dla seniorów oraz ~~GP kategorii wiekowej 20 – 25 lat~~); dla kategorii U-25
- konkurs z programem CC;
- konkurs z programem C;
- konkurs z programem N otwarty;
- konkurs z programem N dla kuców;
- konkurs z programem D dostępny dla juniorów młodszych lub otwarty
- konkurs z programem półfinałowym dla koni 7 letnich
- konkurs z programem półfinałowym MPMK koni 6 I. (tylko dla młodych koni, sędziowany wg zasad obowiązujących na MPMK);

- konkurs z programem półfinałowym MPMK koni 5 l. (tylko dla młodych koni, sędziowany wg zasad obowiązujących na MPMK);
- konkurs z programem półfinałowym MPMK 4 l. (tylko dla młodych koni, sędziowany wg zasad obowiązujących na MPMK)

Trzeci dzień:

- konkurs z programem CS (program [dowolny z muzyką freestyle dla seniorów](#) oraz [program dowolny z muzyką freestyle](#) dla kategorii wiekowej U-25);
- konkurs z programem CC;
- konkurs z programem C;
- konkurs z programem N otwarty;
- konkurs z program N dla kuców;
- konkurs z programem D dostępny dla juniorów młodszych lub otwarty
- [konkurs z programem półfinałowym MPMK koni 7 letnich](#)
- [konkurs z programem półfinałowym MPMK koni 6 l.](#) (tylko dla młodych koni, sędziowany wg zasad obowiązujących na MPMK);
- konkurs z programem półfinałowym MPMK koni 5 l. (tylko dla młodych koni, sędziowany wg zasad obowiązujących na MPMK);
- konkurs z programem półfinałowym MPMK 4 l. (tylko dla młodych koni, sędziowany wg zasad obowiązujących na MPMK)

1.2.Organizator ma prawo ograniczyć zawody do dwóch dni.

1.3.Wybór konkursów należy do organizatora, ale zaleca się włączenie do programu konkursów według powyższego wykazu.

1.4.Program zawodów może także obejmować inne konkursy (np. dla zawodniczek w damskim siodle). W ramach poszczególnych klas mogą być prowadzone dodatkowe klasyfikacje (np. w ramach cyklu zawodów o Halowy Puchar Polski).

1.5.Wraz z Zawodami Ogólnopolskimi mogą być rozgrywane tylko Zawody Regionalne. Do ich prowadzenia pod opieką SG powinien być wyznaczony sędzia ze składu sędziowskiego, ubiegający się o awans do wyższej klasy. [Zatwierdzone przez właściwy WZJ propozycje zawodów](#) ~~Propozycje zawodów~~ regionalnych, rozgrywanych przy zawodach ogólnopolskich, ~~muszą być załączone~~ ~~załącza się~~ do propozycji zawodów ogólnopolskich [po uzgodnieniu składów obu komisji sędziowskich, przed ich zatwierdzeniem](#) ~~podlegających zatwierdzeniu.~~

1.6.W przypadku organizowania konkursów kwalifikacyjnych dla młodych koni (4, 5, 6, 7 letnich) konkursy należy rozgrywać i sędziować zgodnie z regulaminem Mistrzostw Polski Młodych Koni. W przypadku braku komentarza bezpośrednio po przejeździe Sędzia prowadzący konkurs jest zobligowany do udzielenia ~~wyczerpujących~~ informacji [dotyczących oceny prezentacji konia](#), zainteresowanemu zawodnikowi, trenerowi lub właścicielowi konia.

2. Zawody Regionalne w Ujeździe.

2.1.Program zawodów powinien obejmować konkursy dla kategorii kuców (młodzików i juniorów na kucach), juniorów młodszych i juniorów. Konkursy wyższych klas ~~powinny~~ ~~winny~~ być dostosowane do poziomu i zapotrzebowania w danym okręgu lub makroregionie. [Na zawodach regionalnych nie obowiązuje wymóg uzyskania kwalifikacji do konkursu dowolnego z muzyką.](#)

2.2.Zawody Regionalne mogą być łączone z Zawodami Towarzyskimi.

~~2.3.Wprowadzono konkursy dla dzieci w kategorii młodzików na kucach według programu ujeźdzenia na brązową odznaką jeździecką z oceną jeźdźca (L-10-R).~~

~~2.4.2.3.~~ Dopuszcza się rozgrywanie ~~innych~~ programów na styl jeźdźca w konkursach na poziomie klasy L dla kucy w kategorii wiekowej młodzik, których rozgrywanie jest zalecane na zawodach regionalnych. Kuc ma prawo startu w jednym konkursie pod dwoma jeźdźcami. Konkursy dla młodzików rozgrywa się na czworoboku o wymiarach 20 x 40 metrów. W konkursach na styl jeźdźca młodzików na kucach, dopuszczalne jest użycie wypinaczy (dotyczy to również MP i HPP) ~~Młodzik może używać wypinaczy w trakcie przejazdu we wszystkich konkursach.~~

**Artykuł 5 PROGRAM SPORTOWY ORGANIZACJA MISTRZOSTW
POLSKI/PUCHARÓW POLSKI
-W UJEZDZENIU, PP, HPP i MR**

1. Zawody Krajowe rozgrywane są według programów międzynarodowych i krajowych:

Tab. 2 – programy obowiązkowe na zawodach szczebla mistrzowskiego.

	Zawody	I dzień	II dzień	III dzień
1.	MPS	Grand Prix Intermediate II FEI CS- 2 <u>4</u>	Grand Prix Special FEI -CS- 4 <u>2</u>	dowolny z Muzyką GPF Grand Prix , FEI CS-5
2.	HPPS	Św. Jerzy FEI CC-4	Intermediate I FEI -CC-5	dowolny z muzyką Intermediate I FEI CC-7
3.	MPU-25	Intermediate II FEI -CS- 1 <u>4A</u>	Grand Prix U-25 Intermediate II FEI -CS- 4 <u>3</u>	dowolny z muzyką Grand Prix -U-25_FEI
4.	MPMJ	zespołowy ME Młodych Jeźdźców, wg FEI, CC-2	indywidualny ME Młodych Jeźdźców, wg FEI, -CC-3	dowolny z muzyką ME Młodych Jeźdźców, wg FEI, CC-6
5.	HPPMJ	wstępny ME Młodych Jeźdźców, wg FEI, CC-1	zespołowy ME Młodych Jeźdźców, wg FEI, -CC-2	dowolny z muzyką ME Młodych Jeźdźców, FEI, CC-6
6.	MPJ	zespołowy zespołowego ME Juniorów, FEI C-2	indywidualny ME Juniorów, FEI -C-3	dowolny z muzyką ME Juniorów, FEI C-4
7.	HPPJ	wstępny ME Juniorów, FEI, C-1	zespołowy ME Juniorów, FEI, -C-2	dowolny z muzyką ME Juniorów, FEI, -C-4
8.	MPJK (na kucach)	zespołowy ME Kuców, wg FEI, -N-2	indywidualny ME Kuców, wg FEI, N-3	dowolny z muzyką ME Kuców, wg FEI, -N-7
9.	HPPJK (na kucach)	wstępny ME Kuców, wg FEI, -N-1	zespołowy ME Kuców, wg FEI, N-2	dowolny z muzyką ME Kuców, wg FEI, -N-7
10.	OOMDK	wstępny A ME Dzieci, FEI, -D-1	wstępny B ME Dzieci, FEI, -D-2	zespołowy ME Dzieci, FEI, -D-3
11.	HPPJM	wstępny A ME Dzieci, wg FEI, -D-1	wstępny B ME Dzieci, wg FEI, -D-2	zespołowy ME Dzieci, wg FEI, -D-3
12.	OOMK na kucach 12 – 15 lat, licencja wstępna, czworobok 20x40 m	krajowy P-6	krajowy P-3	krajowy P-4
13.	MPD	wstępny B ME Dzieci, FEI, -D2	zespołowy ME Dzieci, FEI, D3	indywidualny ME Dzieci, FEI, -D4
14.	MPM	krajowy PZJ, L- 6RK na styl jeźdźca	krajowy PZJ_L-1RK na styl jeźdźca	krajowy PZJ L- 2RK na styl jeźdźca

15.	HPP M	krajowy PZJ L- 6RK na styl jeźdźca	krajowy PZJ L-1RK na styl jeźdźca	krajowy PZJ L- 2RK na styl jeźdźca
16.	PP Koni 7-9 lat	Mistrzostw Polski Koni 7-9 lat, wg PZJ	Św. Jerzy FEI, -CC4	dowolny z muzyką ME Młodych Jeźdźców FEI, -CC-6
17.	PPJMK	krajowy P-6—wg regulaminu OOM	krajowy P-3—wg regulaminu OOM	krajowy P-4—wg regulaminu OOM
18.	PPD (12-14 lat)	D-1	D-2	D-3

Artykuł 6 ZASADY STARTU I KLASYFIKACJI W ZAWODACH RANGI MISTRZOWSKIEJ

~~Artykuł 6—Zasady startu i klasyfikacji w Mistrzostwach Polski.~~

1. Pary zgłaszane do Mistrzostw Polski – nie dotyczy to Pucharów Polski – muszą mieć udokumentowany start kwalifikacyjny, w roku odbywania się Mistrzostw na zawodach ogólnopolskich lub wyższych rangą ~~na koniu, który ma uczestniczyć w Mistrzostwach~~, w jednym z programów obowiązkowych MP swojej kategorii wiekowej, z wynikiem procentowym nie niższym niż 60% (kwalfikacja musi być udokumentowana -i dostarczona -organizatorowi wraz ze zgłoszeniem na zawody). Wymóg uzyskania kwalifikacji nie dotyczy OOM – Mistrzostw Polski Juniorów Młodszych oraz Mistrzostw Polski Młodzików.

2. Pary jeździec-koń, które w roku poprzedzającym MP, zdobyły medal MP, lub reprezentowały kraj na ME, MŚ, lub IO, są zwolnione z powyższego wymogu kwalifikacyjnego, jeśli startują dalej w tej samej, kategorii wiekowej.

~~2-3.~~ Podane niżej zasady klasyfikacji obowiązują na Mistrzostwach Polski wszystkich kategorii wiekowych, z wyjątkiem OOM.

4. Klasyfikacja Mistrzostw Polski/Pucharu Polski/Halowego Pucharu Polski:

~~2-1-4.1.~~ Klasyfikacja MP, PP i HPP ustalana jest na podstawie sumy procentów (%) uzyskanych w konkursach półfinałowych i finale. Do konkursu finałowego dopuszcza się pary koń-jeździec ~~które~~którzy w II konkursie półfinałowym uzyskały min. uzyskali 60%. Norma kwalifikacyjna nie dotyczy OOM i Mistrzostw Polski Młodzików.

~~2-2.~~ Klasyfikacja końcowa Mistrzostw Polski:

~~2-3-4.2.~~ O miejscu w końcowej klasyfikacji decyduje suma punktów procentowych, ze wszystkich konkursów Mistrzostw Polski swojej kategorii wiekowej. Następnie plasują się zawodnicy, którzy ukończyli tylko oba półfinały.

4.3. W Mistrzostwach dozwolony jest udział na dwóch koniach w konkursach półfinałowych, natomiast w finale, na jednym koniu, dowolnie wybranym przez zawodnika, pod warunkiem uzyskania przez parę min. 60% w II konkursie półfinałowym.

~~2-4-4.4.~~ Do punktacji Mistrzostw zalicza się wynik konia wyżej sklasyfikowanego w danym konkursie. W przypadku równej liczby punktów uzyskanych przez dwóch zawodników (dotyczy tylko pierwszych trzech miejsc) o kolejności decyduje lepszy wynik w finale, następnie w II półfinale.

~~3-5.~~ -Ograniczenia startowe:

~~3.1.5.1.~~ Dozwolony jest start zawodnika w dwóch kategoriach Mistrzostw Polski w Ujeżdżeniu w danym roku kalendarzowym, pod warunkiem startu na różnych koniach, ~~w każdych~~ z wyłączeniem kategorii dzieci i juniorów na kucach, które mogą startować na OOM i MP na tym samym koniu/ kucu ~~Mistrzostw Polski~~.

~~3.2.5.2.~~ Koń w danym roku ma prawo startu w dwóch imprezach Mistrzowskich.

5.3. Przepisy powyższe stosuje się odpowiednio w Halowym Pucharze Polski i Pucharze Polski.

Artykuł 7 MISTRZOSTWA REGIONALNE W UJEŹDŻENIU

~~Przepisy powyższe stosuje się odpowiednio w Halowym Pucharze Polski i Pucharze Polski.~~

~~4. Mistrzostwa Regionalne w Ujeżdżeniu~~

~~5-1.~~ Na Mistrzostwach Regionu obowiązują zasady klasyfikacji jak na Mistrzostwach Polski. W Mistrzostwach Regionu nie obowiązuje norma kwalifikacyjna 60%, ani dla startu w Mistrzostwach, ani dla startu w konkursie finałowym. Na Mistrzostwach Regionu dozwolona jest jazda na kielźnie wędzidłowym niezależnie od klasy konkursu, z batem oraz bez ostróg. Wszystkie programy powinny być wykonywane z pamięci.

~~6-2.~~ Mistrzostwa Regionu rozgrywane są według programów w zależności od zapotrzebowania i poziomu sportowego w makroregionie i regionie, na podstawie regulaminu Mistrzostw ogłoszonego przez właściwy WZJ. Mistrzostwa Regionu rozgrywa się we wszystkich kategoriach wiekowych. Mistrzostwa Regionu mogą być rozgrywane w formule I półfinału i finału (2 konkursy liczone do Mistrzostw).

Przepisy powyższe stosuje się odpowiednio do Mistrzostw Makroregionu.

~~Artykuł 7~~ Artykuł 8 RANKING W DYSCYPLINIE UJEŹDŻENIA

1. Celem rankingu jest wyłonienie najlepszej pary zawodnik-koń, najlepszego zawodnika w danej klasie kategorii wiekowej, w danym roku kalendarzowym.

2. Do rankingu liczone są wszystkie wyniki uzyskiwane przez zawodników/ pary, na zawodach ogólnopolskich i międzynarodowych. Od wyników uzyskiwanych w programach dowolnych odejmuje się 3% od wyniku końcowego ostatecznego wyniku uzyskanego u wszystkich sędziów.

3. Zawodnik (para koń-jeździec) jest ujęty w rankingu pod warunkiem co najmniej pięciokrotnego startu w konkursach (również z programami dowolnymi) zaliczanych dla danej kategorii wiekowej (wykaz w pkt. 5).
Do rezultatów rankingu zalicza się 6 najlepszych wyników procentowych uzyskanych przez parę koń-jeździec w trakcie roku. O miejscu w rankingu decyduje średnia uzyskana z sumy wyników pary.
Suma wyników dzielona jest przez 6, niezależnie od liczby zaliczanych wyników (od 5 do 6).

4. Przykładowo pięć startów z wynikiem odpowiednio 62%, 66% i 64%, 64%, 68% dadzą do rankingu wynik $62+66+64+64+68 = 324:5 = 64,8$.

5. Jeden zawodnik może być sklasyfikowany w rankingu na różnych koniach, co da mu różne miejsca rankingowe.

6. Wyniki uzyskiwane na różnych koniach w tej samej klasie nie są liczone razem, ale są klasyfikowane oddzielnie. Zawodnik może startować na jednym koniu w dwóch klasach liczonych do rankingu. W takim wypadku zawodnik jest liczony w obu klasach, jeżeli w każdej z klas spełnia minimum klasyfikacyjne.

7. Ustalono następujące mnożniki wyników procentowych w każdym z liczonych do rankingu konkursów dla zawodów:

IO, MŚ - 1,2,

CDIO, CDIOY, CDIOJ, CDIOP, ME-1,15,

CDI3*, CDIU25, , CDIY, CDIJ, MP - 1,10;

CDI2*, CDI1* ,HPP,PP, ZO - 1,00.

8. Do rankingu zalicza się następujące programy dla poszczególnych grup wiekowych:

Seniorzy - kl. CS – Duża Runda

[U-25](#) -kl. CS- konkursy U-25

Seniorzy - kl. CC – Mała Runda

Młodzi jeźdźcy - kl. CC –Runda Młodzieżowa

Juniorzy - kl. C

Juniorzy młodsi -duże konie - kl. D,N

Dla juniorów do lat 16. i na kucach - kl. N [dla kucy](#)

Junior młodszy na kucach - kl. P

Dla kuców pod młodzikami - kl. L [na styl jeźdźca](#)

9. Zasady przyznawania punktów w rankingu klubowym:

Seniorzy Duża Runda – kl. CS

liczba par sklasyfikowanych w konkursach kl. CS x 2 = liczba punktów za I miejsce (nie mniej niż 12 pkt.), za zajęcie kolejnych miejsc: (-) 1 pkt.

Seniorzy Mała Runda – kl. CC

liczba par sklasyfikowanych w konkursach kl. CC – 1 pkt. = liczba punktów za I miejsce = b, za zajęcie kolejnych miejsc: (-) 1 pkt.

za zajęcie miejsca „b” i kolejnych 1 pkt.

Młodzi jeźdźcy – kl. CC

klasyfikacja jak w kategorii seniorów

Juniorzy – kl. C

liczba par sklasyfikowanych w konkursach kl. C – 2 pkt. = liczba punktów za I miejsce = c za zajęcie kolejnych miejsc: (-) 1 pkt.

za zajęcie miejsca „c” i kolejnych 0,75

Juniorzy młodsi – kl. D i N oraz zawodnicy startujący na kucach klasa N i P

liczba par sklasyfikowanych w konkursach kl. P, D i N – 4 pkt. = liczba punktów za I miejsce = d (dotyczy klubów, które mają sklasyfikowanych zawodników w kategorii młodych jeźdźców i seniorów) za zajęcie miejsca „d” i kolejnych 0,50 pkt.

~~Artykuł 8~~ [Artykuł 9](#) PRZEGLĄD KONI, BADANIE WETERYNARYJNE I KONTROLA PASZPORTÓW.

1. Przegląd koni jest obowiązkowy na Mistrzostwach Polski, Pucharze Polski, Halowym Pucharze Polski i musi być przeprowadzony według zasad podanych w Przepisach Weterynaryjnych PZJ. Przegląd koni na zawodach ogólnopolskich, o ile jest przewidziany w propozycjach zawodów, przeprowadza się w dniu poprzedzającym rozpoczęcie konkursów, lub w czasie określonym w propozycjach zawodów.
2. -Przegląd koni przeprowadza Komisja w składzie: Delegat Weterynaryjny PZJ lub Lekarz weterynarii zawodów i przedstawiciel/e komisji sędziowskiej. Komisja podejmuje decyzję dotyczącą udziału konia w zawodach. Decyzję ogłasza przedstawiciel Komisji sędziowskiej.
3. -Na zawodach krajowych badanie kontrolne wszystkich koni musi się odbyć w czasie pomiędzy wyładowaniem ze środka transportu a pierwszym startem. Odpowiedzialnym za to badanie jest Lekarz weterynarii zawodów. Badanie konia odbywa się w obecności osoby za niego odpowiedzialnej. W czasie badania kontrolnego Lekarz weterynarii zawodów:
 - przeprowadza kontrolę paszportu konia
 - ocenia stan zdrowia konia
 - informuje osobę odpowiedzialną za konia o wyniku badania
4. Jeżeli istnieją przeciwwskazania co do startu konia w zawodach, Lekarz Weterynarii informuje niezwłocznie o tym fakcie Sędziego Głównego. Do Sędziego Głównego należy podejmowanie wszelkich decyzji wykonawczych wynikających ze złożonego raportu.
5. Paszporty Koni:
 - 5.1. przy starcie koni 4-letnich w klasach L i P, obowiązuje urzędowy paszport konia zarejestrowany w Wojewódzkim Związku Jeździeckim w którym wszystkie wpisy są właściwe, włącznie z wpisami dokumentującymi prawidłowe szczepienie przeciwko grypie koni.
 - 5.2. przy starcie koni w zawodach ogólnopolskich i międzynarodowych, do CDI 2* rozgrywanych w kraju, obowiązuje urzędowy paszport konia autoryzowany i zarejestrowany w Polskim Związku Jeździeckim, lub paszport sportowy PZJ, w których wszystkie wpisy są właściwe, włącznie z wpisami dokumentującymi prawidłowe szczepienie przeciwko grypie koni.
 - 5.3. przy starcie koni w zawodach międzynarodowych w kraju, powyżej CDI 2* i wszystkich zawodach międzynarodowych poza granicami kraju, obowiązuje paszport lub okładka FEI, w którym wszystkie wpisy są właściwe, włącznie z wpisami dokumentującymi prawidłowe szczepienie przeciwko grypie koni.

~~Artykuł 9~~ Artykuł 10 **OBOWIĄZKI ORGANIZATORA ZAWODÓW**

1. Organizator zawodów, niezależnie od ich rangi, zobowiązany jest do:
 - 1.1. przesłania do Biura PZJ w terminie 14 dni wyników z tych zawodów w postaci pliku xml, o strukturze zdefiniowanej jak dla wyników przesyłanych do FEI. Szczegółowa instrukcja znajduje się na stronie www.pzj.pl;
 - 1.2. zapewnienia odpowiednio przeszkolonych sekretarzy, równej liczbie sędziów zaproszonych na zawody.
 - ~~4.2.~~ 1.3. zapewnienia rękawiczek dla komisarzy w ilości adekwatnej do liczby koni uczestniczących w zawodach;
 - ~~4.3.~~ 1.4. zapewnienia środków łączności między komisją sędziowską, a rozprężalnią.